

Landstingsstyrelsens utskott

– mandat och arbetsformer

Landstingsstyrelsens utskott – mandat och arbetsformer

Inledning

Landstingets revisorer har att genomföra årlig granskning av landstingets samtliga verksamheter och låter i detta syfte genomföra ett antal granskningar. Föreliggande granskning är avsedd att ge en bild av hur landstingsstyrelsen genom sina fyra utskott arbetar med att genomföra fullmäktiges beslut och direktiv.

Bakgrund

Landstingets revisorer har vid genomgång av protokoll och minnesanteckningar sett ett behov att få klarlagt vilken roll och funktion landstingsstyrelsens utskott skall ha i landstingets politiska organisation. Revisorerna har därför givit revisionskontoret i uppdrag att beskriva vad som gäller för landstingsstyrelsens fyra utskott avseende arbetsuppgifter och mandat. Ett av granskningens syften är att studera om det arbete som bedrivs i utskotten ligger i linje med de direktiv som landstingsfullmäktige utfärdat.

I föreliggande granskning har protokollen från januari till och med april 2007 granskats. I granskningen har också ingått de protokoll som landstingsstyrelsen upprättat under perioden november 2006 till april 2007, det vill säga från det att beslut togs i fullmäktige om den nya förtroendemannorganisationen.

Resultat

Landstingsfullmäktige behandlade den 28-29 november 2006 styrelsens förslag till förändringar i landstingets politiska organisation. Landstingsfullmäktige fastställde bland annat reglemente för landstingsstyrelsen. I reglementets paragraf 2 förtecknas de huvudsakliga uppgifter som det ankommer landstingsstyrelsen att ansvara för (se bilaga 1). I reglementet finns också en paragraf (§ 12) avseende delegering, där följande fastslås:

”Styrelsen får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos landstinget att på styrelsens vägnar besluta i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden...”

I landstingsstyrelsens reglemente paragraf 19 stadgas att det inom styrelsen skall finnas fyra utskott; ett arbetsutskott, ett personalutskott, ett teknikutskott samt ett folkhälso- och tandvårdsutskott. Utskottens syfte är, förutom att bereda och i vissa fall besluta i ärenden, att ge styrelsens ledamöter och ersättare möjlighet att fördjupa sig inom olika verksamhetsområden i avsikt att förbättra beslutsprocessen. Dessutom har utskotten möjlighet att ta initiativ inom sina respektive områden.

I reglementet finns dessutom paragrafer som anger respektive utskotts: organisation, syfte och verksamhetsområde.

Arbetsutskottet bereder samtliga ärenden inför styrelsens sammanträden om beredning behövs. Därutöver skall arbetsutskottet handlägga och besluta i de ärenden som landstingsstyrelsen enligt särskilt beslut uppdrar till utskottet att svara för.

Personalutskottet skall i enlighet med reglementets § 2 arbeta med frågor gällande förhållandet mellan landstinget som arbetsgivare och dess arbetstagarer. Personalutskottet bereder ärenden inför styrelsen som rör de frågor som utskottet skall arbeta med (i den mån beredning behövs) Därutöver skall personalutskottet besluta i de ärenden som landstingsstyrelsen enligt särskilt beslut uppdrar till utskottet att svara för.

Det åligger **teknikutskottet** att arbeta med frågor gällande IT, fastighets- och lokalförsörjning, investeringar, upphandling, logistik, miljö, försäkringar samt servicefrågor i övrigt. Teknikutskottet bereder, i den mån beredning behövs, ärenden inför styrelsens sammanträden som rör de frågor som utskottet skall arbeta med. Därutöver skall teknikutskottet besluta i de ärenden som landstingsstyrelsen enligt särskilt beslut uppdrar till utskottet att svara för.

Folkhälso- och tandvårdsutskottet skall arbeta med frågor gällande folkhälsa och tandvård inom landstinget. Utskottet skall svara för landstingets deltagande i samverkansorgan inom folkhälsoområdet. Utskottet bereder, i den mån beredning behövs, ärenden inför styrelsens sammanträden som rör de frågor som utskottet skall arbeta med. Därutöver skall folkhälso- och tandvårdsutskottet besluta i de ärenden som landstingsstyrelsen enligt särskilt beslut uppdrar till utskottet att svara för.

En genomgång av utskottets protokoll under perioden januari till och med april 2007 ger följande resultat:

Arbetsutskottet har haft sju protokollförda sammanträden under den granskade perioden. Arbetsutskottets protokoll innehåller till stor del informationsärenden och redovisningar i olika ärenden. En viktig punkt är också att behandla de ärenden som kommer på nästkommande styrelsemöte. Arbetsutskottet har fattat ett antal beslut under perioden bland annat; att godkänna yttrande till finansdepartementet, att kräva Hammarö kommun på återbetalning av lån samt att utse representanter i landstingets tolkråd.

Personalutskottet har haft fyra protokollförda sammanträden under perioden. Innehållet i utskottets protokoll under perioden har i huvudsak varit information från och presentation av olika delar av personalstabens verksamhet. Dessutom har ett antal kollektivavtal och förslag till riktlinjer av olika slag redovisats för utskottet och godkänts. Personalutskottet hanterar självständigt de uppgifter enligt § 2 i reglementet som avser landstingets arbetsgivarroll.

Under genomgången av personalutskottets protokoll har revisorerna notera ett antal brister, bland annat finns beslut inlagda under paragrafer

med rubriken ”informationsärende”. Det saknas dessutom namnuppgifter på mötesdeltagare, samtidigt som personer som inte deltog i mötet finns uppräknade som närvarande. (se protokoll 2 april 2007)

Revisorerna menar att protokollet från ett möte är ett mycket viktigt dokument, och det enda sättet att för framtida behov säkerställa vad som avhandlades på mötet och av vem. Revisorerna vill därför understryka vikten av att personalskottets protokoll håller en hög kvalitet.

Teknikutskottet har redovisat protokoll från tre sammanträden under perioden januari till och med april. Förutom de formaliabeslut som utskottet fattat, förekommer även beslut som rör de områden som anges i reglementet. När det gäller dessa beslut, är protokollen formulerade på följande sätt; ”teknikutskottet föreslår landstingsstyrelsen besluta i enlighet med tj. mem. nr ...”. Besluten är alltså inte formulerade som ”att-satser”, vilket i vissa fall kan leda till tveksamhet om statusen på besluten.

Folkhälso- och tandvårdsutskottet har också redovisat tre sammanträdesprotokoll under den aktuella perioden. Utskottets beslut berör formalia, informationsärenden och de områden som fastställts i reglementet. Det finns i protokollen exempel på beslut där det inte klart framgår om utskottet fattat beslut i ärendet, eller fattat beslut om att föreslå landstingsstyrelsen besluta (se § 16).

Enligt protokoll från den 14 februari (§ 18) har utskottet beslutat bifalla en motion. Motioner kan endast bifallas av landstingsfullmäktige.

Utskotten har enligt reglementet ”..möjlighet att ta initiativ inom sina respektive områden”. Folkhälso- och tandvårdsutskottet har, med stöd av denna formulering, bland annat beslutat; att i samverkan med andra huvudmän utarbeta en handlingsplan i syfte att minska övervikt och fetma bland barn och unga i länet, att stödja arbete med att etablera ett nationellt kunskapscentrum för äldres säkerhet och trygghet samt att ställa sig positiv till etablering av Barnahus* samt att stödja förslaget till landstingsrepresentation i styrgrupp respektive arbetsgrupp vid tillskapande av ett Barnahus (se §§ 16,17 och 20).

* Nationell försöksverksamhet gällande samverkan vid utredningar kring barn som misstänks vara utsatta för allvarliga brott till exempel övergrepp och misshandel.

Enligt **landstingsstyrelsens** protokoll görs koppling till utskotten i tre fall under perioden. Den 12 december 2006 uppdrar styrelsen åt folkhälso- och tandvårdsutskottet att följa de verksamheter som får del av landstingets bidrag till externa organisationer. Den 9 januari 2007 delegerade styrelsen till arbetsutskottet att fastställa remissyttrande till finansdepartementet och att förrätta val av vice ordförande i hjälpmedelsnämnden.

Revisorernas iakttagelser

Av landstingsstyrelsens protokoll framgår att styrelsen har uppdragit eller delegerat åt utskotten att bereda ärenden. Det har däremot **inte** framgått av styrelsens protokoll under perioden januari till april, att beredning i något ärende har skett i utskotten. Informationsöverföringen kan av denna anledning hittills – enligt vad som kan utläsas av styrelsens protokoll – sägas ha varit enkelriktad.

Revisorerna har dock noterat att i föredragningslistan inför styrelsens möte den 8 maj, anges för respektive ärende att tillstyrkan finns från tillämpligt beredande utskott. Revisorerna anser att detta förfarande tydliggör utskottens roll och förbättrar hanteringen av ärenden.

Revisorerna konstaterar att det *arbete* som bedrivs i utskotten, under den granskade perioden, har skett i enlighet med vad som anges i reglementet. Det framgår dock inte alltid tydligt att utskottens *beslut* fattas utifrån en av landstingsstyrelsen given delegation eller givet uppdrag (se § 12).

Ett exempel på detta är arbetsutskottets hantering av ärendet att återkräva ett lån från Hammarö kommun. Ytterligare exempel är folkhälso- och tandvårdsutskottets beslut kring landstingets engagemang i olika folkhälsoprojekt och etableringar av exempelvis ett nationellt kunskapscentrum för äldres säkerhet och trygghet.

Revisorerna menar att det är viktigt att det finns en tydlig koppling mellan landstingsstyrelsens delegationer till utskotten och de beslut som tas i utskotten. Det är viktigt att det i både styrelsens och utskottens protokoll går att följa ärendenas hantering.

Formuleringarna i protokollen avseende beslut är i vissa fall otydliga, till exempel används ibland formuleringen ”utskottet enades om” i stället för beslut med att-sats, vilket är tydligare.

En slutsats när det gäller utformningen av utskottens protokoll är att det behövs en samordning och kvalitetssäkring, så att protokollen innehåller nödvändig formalia avseende mötesdeltagare med mera. Protokollen från arbetsutskottet bör tjäna som förlaga för samtliga utskott.

Revisoremas presidium har haft överläggningar med personalutskottet angående de iakttagelser som redovisas i rapporten. Revisionschefen har sammanträffat med berörda tjänstemän. Sammanfattningsvis kan konstateras att det nu råder en samsyn kring vad protokollen ska innehålla och hur de ska utformas.

Landstingstyrelsens reglemente paragraf 2

”§ 2

Landstingstyrelsen ansvarar inför fullmäktige för verksamhet, utveckling och ekonomi. Det ankommer styrelsen särskilt att:

- Leda och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter och uppsikt över den verksamhet som bedrivs, så att den utvecklas i enlighet med de mål som fastställts av fullmäktige. Styrelsen skall härvid även ha uppsikt över de företag som landstinget helt eller delvis äger eller annars har intresse i samt i de kommunalförbund som landstinget är medlem i. Detsamma gäller verksamhet som lagts ut på entreprenad.

I denna funktion ingår att planera, följa upp och utvärdera att verksamheterna bedrivs rationellt, effektivt och ekonomiskt enligt uppställda krav.

- Utarbeta förslag till verksamhetsplan, budget och flerårsplan.
- Besluta om prioriteringar, beställningar, överenskommelser och ingående av avtal inom ramen för fullmäktiges beslut.
- Utse landstingsdirektör och biträdande landstingsdirektör och besluta om löne- och anställningsvillkor.
- Ansvara för att uppföljning och utvärdering genomförs och rapporteras till fullmäktige.
- Bereda eller yttra sig i ärenden som skall beslutas av fullmäktige och verkställa fullmäktiges beslut i den mån verkställigheten ej har uppdragits åt annan.
- Ansvara för att utformningen av landstingets personalpolitik och personalplanering, varvid också skall beaktas områden som ett jämställt arbetsliv, ledarskap, kompetensutveckling samt arbetsmiljö.
- Med bindande verkan för landstinget genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan landstinget som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Förhandla på landstingets vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt.
- Besluta om stridsåtgärd.

- Avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan landstinget som arbetsgivare och dess arbetstagare.
- Ansvara för den interna kontrollen.
- Svara för den ekonomiska redovisningen och för fortlöpande ekonomisk uppföljning, delårsrapporter samt upprättande av årsredovisning, vilken snarast överlämnas till fullmäktige och revisorena senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.
- Svara för förvaltningen av landstingets medel och egendom i den mån sådan förvaltning ej har uppdragits åt annan.
- Ansvara för landstingets övergripande planläggning av den verksamhet som ska bedrivas i händelse av katastrof, kris eller krig (extraordinär händelse).
- Ansvara för smittskyddsverksamheten enligt lagar och förordningar.
- Var personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen och registeransvarig enligt lagen om vårdregister inom styrelsens verksamhetsområde.
- Vara landstingets arkivmyndighet enligt arkivlagen och fastställt arkivreglemente.
- Själv eller genom ombud föra landstingets talan i alla mål och ärenden i den mån detta icke på grund av lag eller annan författning eller fullmäktiges beslut ankommer på annan.
- I övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har överlämnat till landstingsstyrelsen samt, i de frågor där det är oklart om vem som skall handlägga ärendet, avgöra frågan.